

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

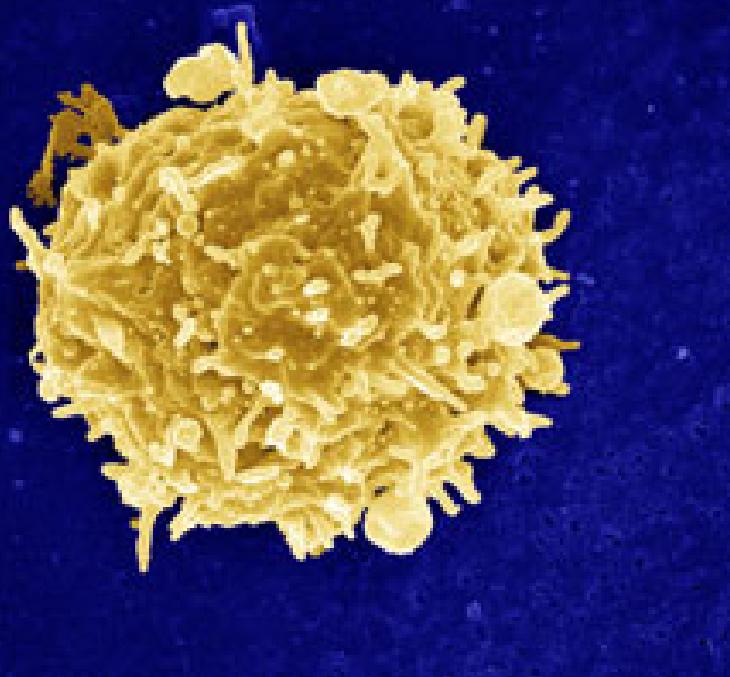
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα ηπατικά επίπεδα του FOXP3 mRNA στη χρόνια ηπατίτιδα Β εξαρτώνται από την έκφραση των οδών Fas/FasL και PD-1/PD-L1

Γ. Γερμανίδης, Ν. Αργέντου, Θ. Βασιλειάδης, Κ. Πατσιαούρα,
Κ. Μαντζούκης, Α. Θεοχαρίδου, Π. Νικολαίδης, Α. Γερμενής, Μ. Σπελέτας

Η ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥ FOXP3 ΣΤΟ ΗΠΑΡ
ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΑΛΛΑ ΟΧΙ
ΜΕ ΤΟ ΑΙΤΙΟ ΤΗΣ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ

Πρόσφατα δημοσιεύσαμε ότι η έκφραση του *Foxp3* στο ήπαρ (*nTregs*), συσχετίζεται θετικά με τον βαθμό της ηπατικής φλεγμονής, καθώς και με ένα ειδικό πρότυπο έκφρασης των μεσολαβητών της απόπτωσης *Fas*, *FasL* και *TRAIL*

Speletas M et al., Mediators of Inflammation 2011

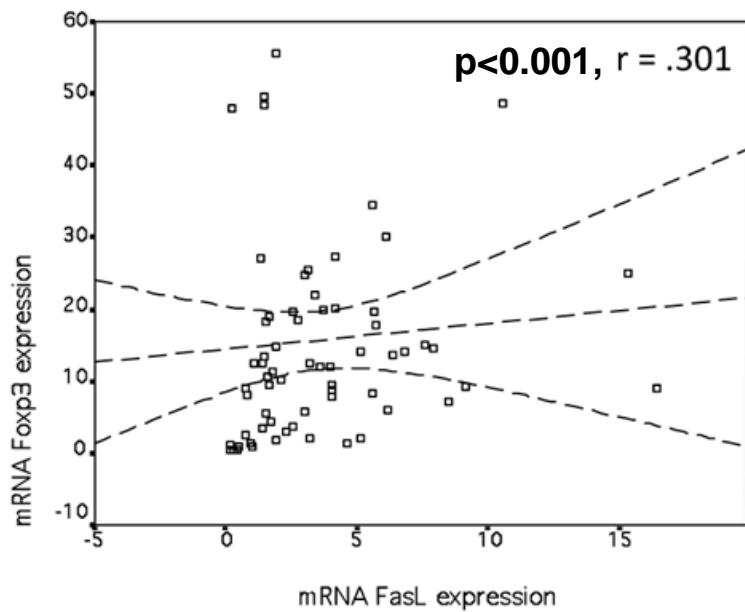
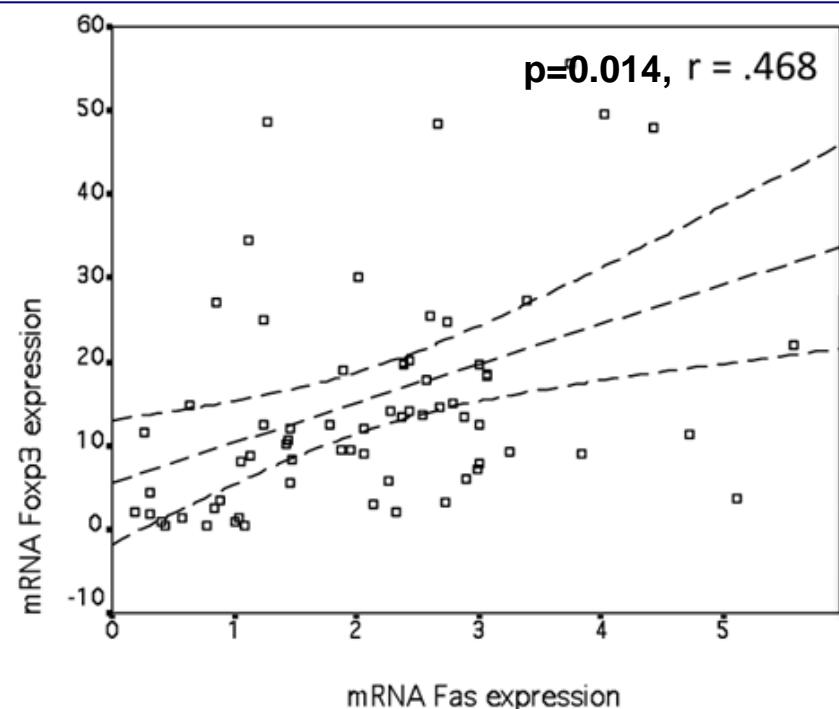
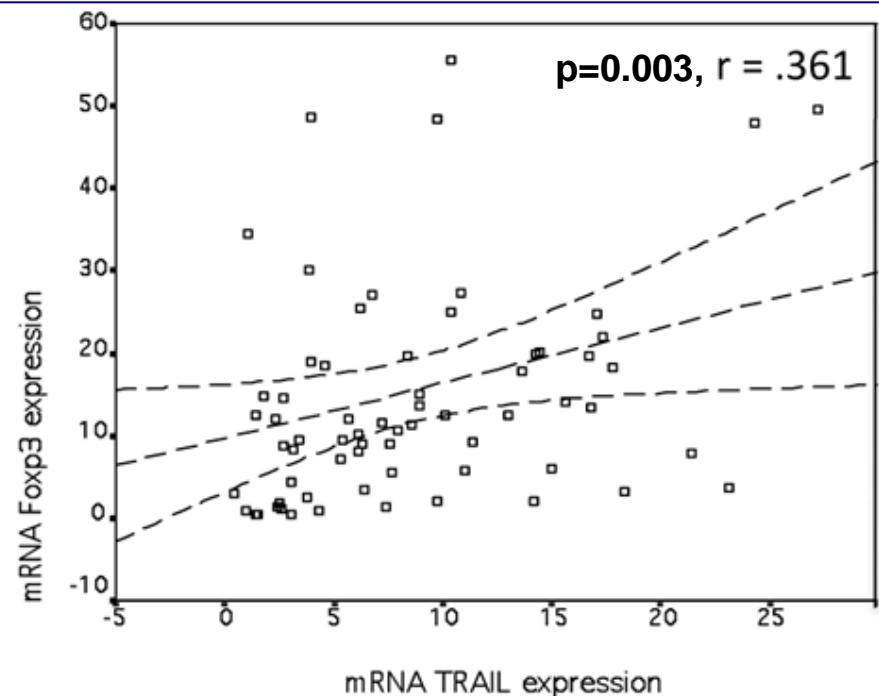
Results_ Gene expression in relation to liver diseases

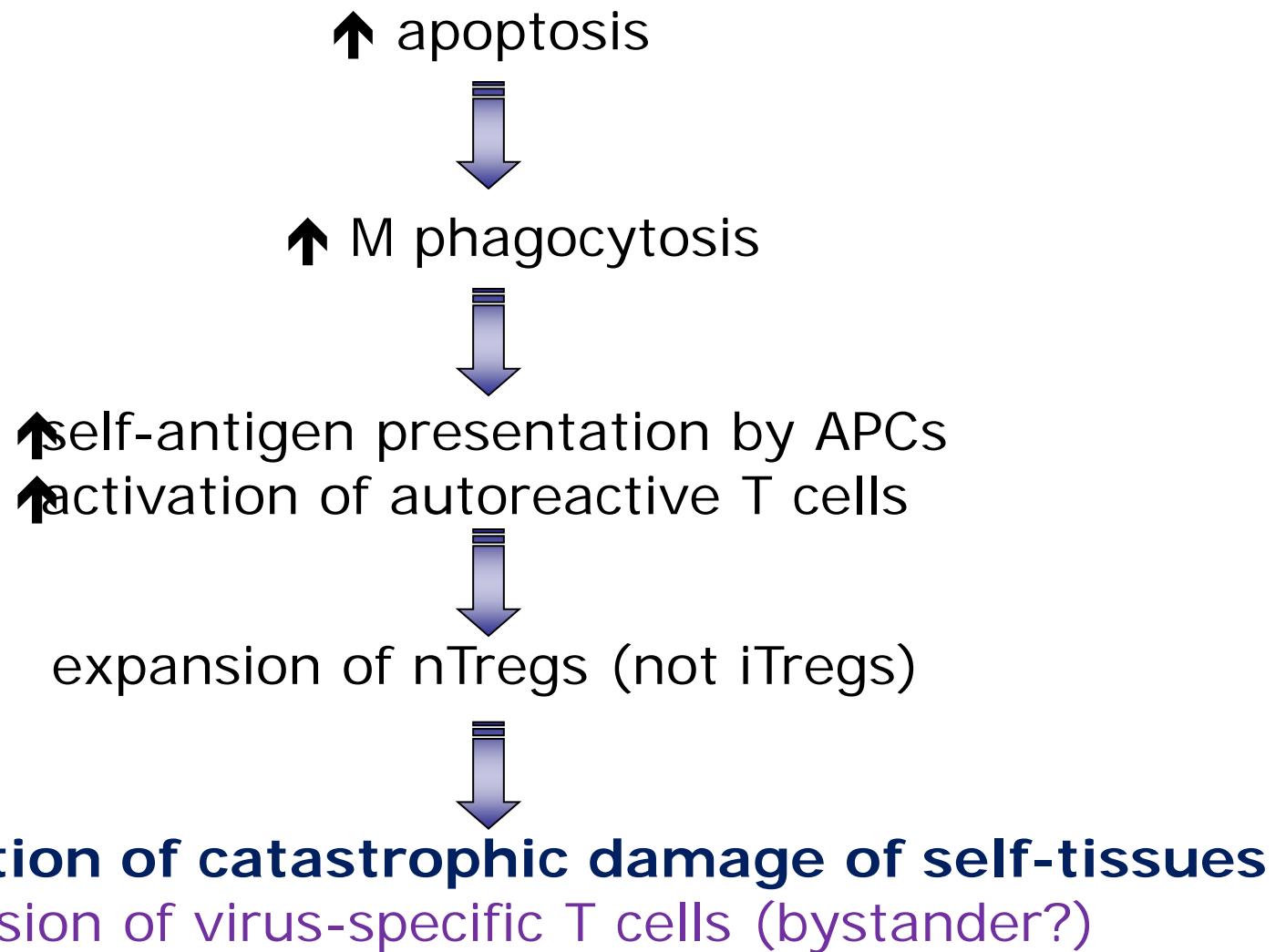
Mann-Whitney U Test

Gene	Normals (no 8)	Chronic HBV hepatitis				Chronic HCV hepatitis (no 14)		NAFLD ^b (no 11)		Autoimmune diseases ^c (no 8)		MTX-toxicity ^d (no 2)
		Diagnosis (no 19)		Treatment/Relapse (no 7)								
	mean±SD	mean±SD	p ^a	mean±SD	p ^a	mean±SD	p ^a	mean±SD	p ^a	mean±SD	p ^a	mean±SD
Foxp3	1.11±0.71	20.3±16.0	<0.001	10.4±5.47	0.001	12.7±12.3	0.001	18.4±11.9	<0.001	16.0±15.2	0.001	28.4±27.8
TGF-β1	1.56±1.49	1.10±0.84	0.710	0.53±0.31	0.053	0.73±0.58	0.065	1.60±1.01	0.620	1.43±1.04	0.834	0.72±0.17
IL-10	1.50±1.02	0.66±1.33	0.011	0.20±0.24	0.016	0.48±0.77	0.017	0.79±0.77	0.131	0.64±0.94	0.093	0.59±0.62
Fas	0.82±0.24	2.25±0.70	<0.001	2.12±0.78	0.003	1.55±1.07	0.179	3.51±1.17	<0.001	1.56±0.94	0.132	4.14±0.41
FasL	1.05±1.47	4.20±2.05	0.001	3.05±1.98	0.028	4.20±4.09	0.004	3.94±4.42	0.004	4.33±3.69	0.008	0.49±0.39
TRAIL	2.89±2.04	7.28±4.34	0.007	11.3±6.29	0.015	8.86±4.56	0.001	15.3±6.64	<0.001	3.52±2.11	0.355	15.3±12.7
Casp-3	1.87±1.85	1.13±0.74	0.915	0.76±0.43	0.366	1.66±1.34	0.700	1.97±1.05	0.283	3.19±2.23	0.093	2.28±0.66
TNF-α	3.43±4.70	1.77±3.12	0.307	1.54±1.93	0.201	2.73±3.58	0.544	8.17±11.0	0.480	6.63±9.11	0.186	1.21±0.93
IFN-γ	1.92±1.77	5.47±5.99	0.202	4.17±2.46	0.186	2.19±1.77	0.628	4.18±4.93	0.572	8.43±7.25	0.059	0.37±0.26
IL-1β	1.37±1.05	0.51±1.39	0.022	0.41±0.66	0.055	0.33±0.26	0.042	0.99±0.95	0.322	1.15±1.12	0.571	0.30±0.23

Results_ Correlation analysis between Foxp3 and apoptosis mediators

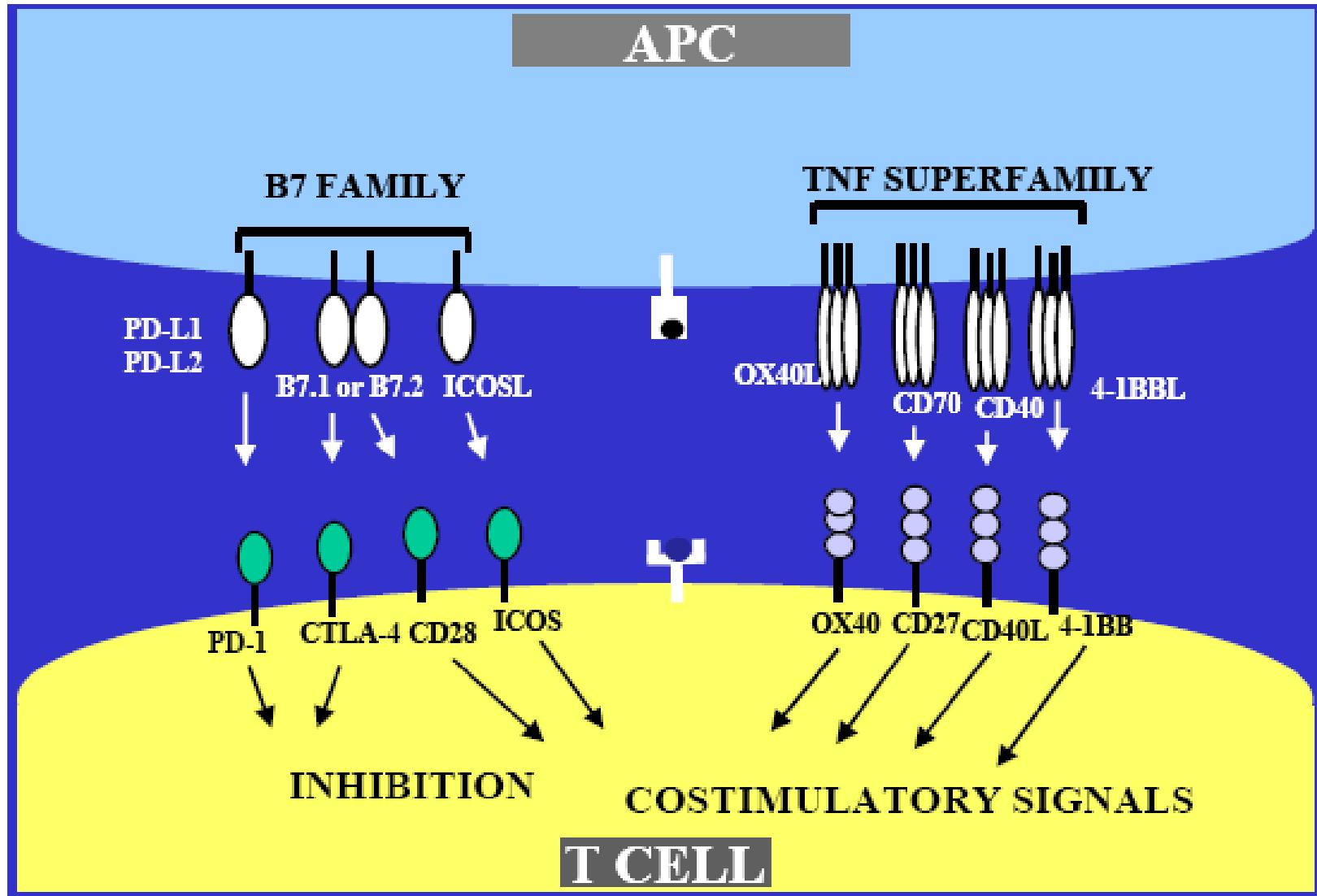

Εισαγωγή και σκοπός

Ο σκοπός της νέας μελέτης ήταν να διερευνηθεί σε ασθενείς με χρόνια ηπατίτιδα Β (ΧΗΒ) εάν η αντιική αγωγή επιδρά σε αυτό το πρότυπο σε συσχέτιση με μία άλλη οδό απόπτωσης που εμπλέκεται στη δυσλειτουργία των δραστικών T-λεμφοκυττάρων, την οδό *PD-1/PD-L1*

Regulatory T cells prevent catastrophic autoimmunity throughout the lifespan of mice

Jeong M Kim¹, Jeffrey P Rasmussen¹ & Alexander Y Rudensky^{1,2}

Kim et al, *Nature Immunol* 2007;8: 191-197

- CD4⁺CD25⁺Foxp3 regulatory T Cells protect against T Cell-mediated fulminant hepatitis in a TGF-β-dependent manner in mice Wei et al, 2008
- ▲ In a new mouse model of autoimmune hepatitis (AIH), a concurrent loss of Foxp3⁺ regulatory T cells and PD-1 mediated signaling, induces fatal AIH (Aoki N et al, *Gastroenterology* 2011;140:1322-33)

Introduction_ Chronic Liver Diseases and Tregs

- Increased levels of Tregs in the blood of patients with chronic HBV infection
Stoop et al, 2005
- Accumulation of Tregs in the liver of patients with chronic HBV infection
Franzese et al, 2005
- Positive correlation between the HBV DNA level and the frequency of Tregs in the blood of chronically infected patients
Stoop et al, 2007
- Higher frequency of CD4⁺CD25⁺ Tregs in peripheral blood of chronically HCV infected vs healthy/recovered persons
Sugimoto et al, 2003; Cabrera et al, 2004
- Presence of CD4⁺FOXP3⁺ T cells in the liver of chronically HCV infected persons
Scott et al, 2007

Ασθενείς και μέθοδοι

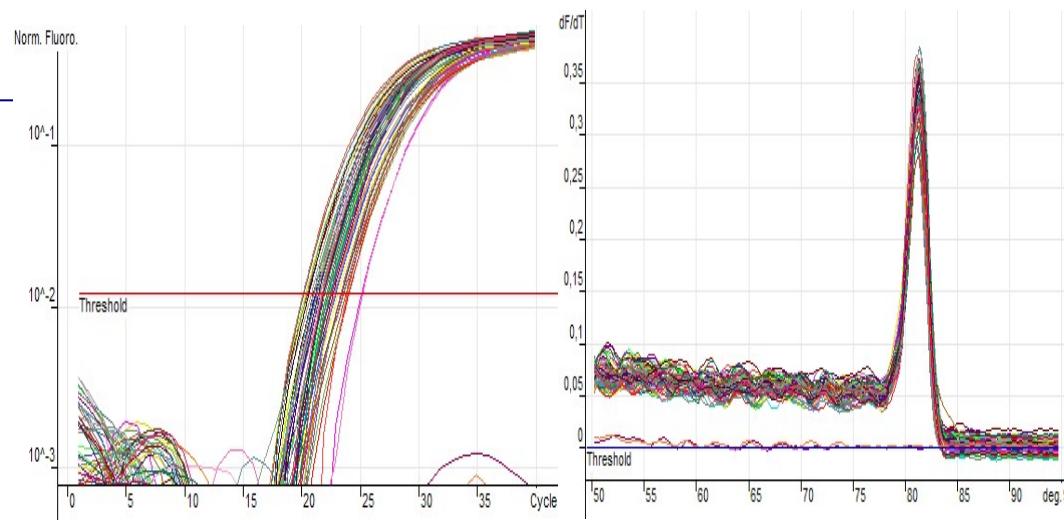

Μελετήθηκαν νωπές βιοψίες ήπατος από 62 ασθενείς με XHB:
[Α/Γ: 39/23, ΜΗ ± ΣΑ (SDEV): 47.6±12.47]

- 33 με XHB στη διάγνωση (18Α/15Γ)
- 7 με XHB μετά αγωγή έτους/υποτροπή (4Α/3Γ)
- 22 με XHB σε διατηρούμενη ύφεση υπό συνεχή αντιική θεραπεία επί 5 έτη (17Α/5Γ)

Ο βαθμός ιστολογικής ενεργότητας (HAI) και η σταδιοποίηση της ίνωσης αναλύθηκαν σε τμήματα βιοψιών σε φορμόλη

Study Design

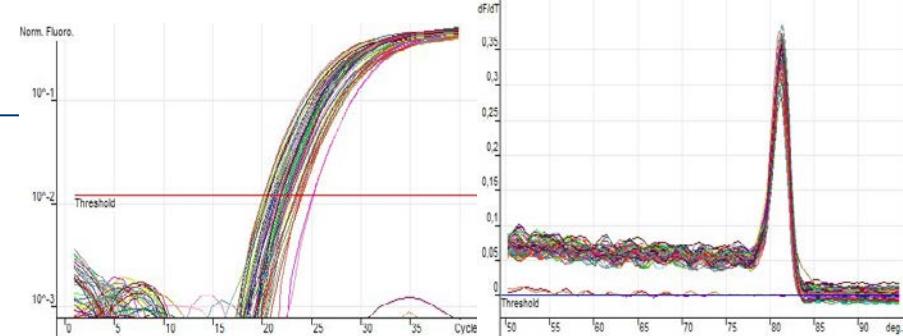
RNA → cDNA → Real Time PCR

Reference gene: b2M

Relative expression analysis: $\Delta\Delta CT$ method

Livak and Schmittgen, 2001

Relative expression analysis of...

FOXP3

Genes associated with Treg function

Fas/FasL, TRAIL

Mediators of apoptosis

Caspase 3

Effector molecules of apoptosis

IL-1 β , IFN- γ , TNF- α

Inflammatory cytokines

IL-10, TGF- β 1

Inducible Tregs

PD-1/PD-L1

T-cell exhaustion/dysfunction

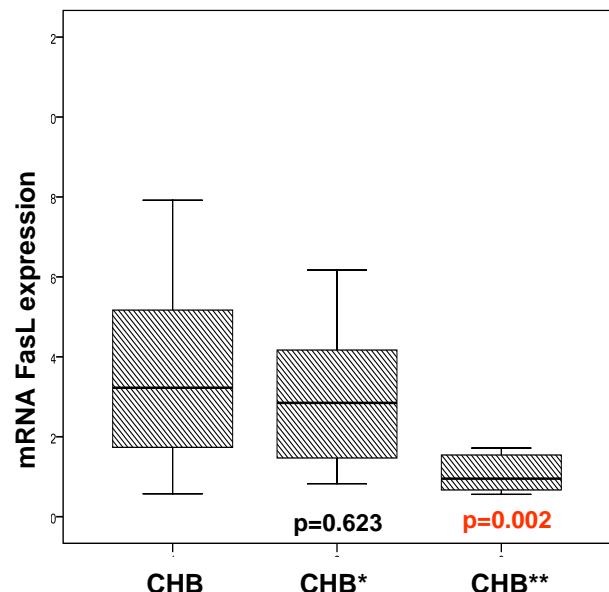
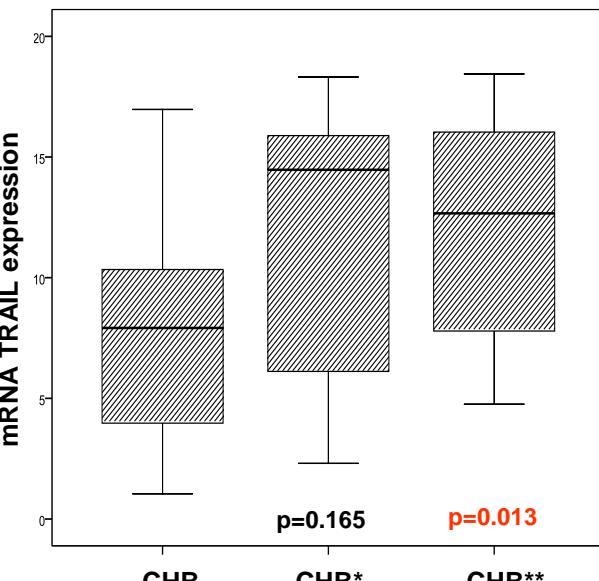
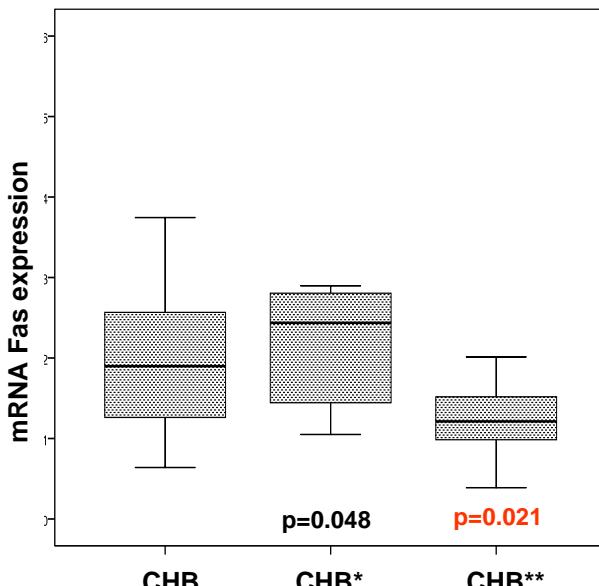
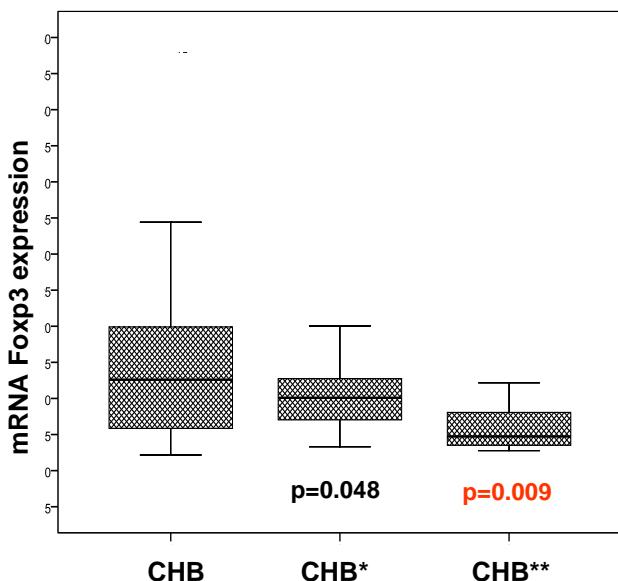
Results_ Gene expression in relation to CHB

Mann-Whitney U Test

Gene	Chronic HBV hepatitis				
	Diagnosis (No 33)	Treatment / Relapse (No 7)	Treatment / Remission (No 22)		
	mean±SD	mean±SD	p ^a	mean±SD	p ^a
Foxp3	18.3±19.3	10.43±5.48	0.480	5.87±3.16	0.009 ↓
IL-10	0.50±1.09	0.20±0.24	0.202	0.36±0.50	0.765
TGF-β1	0.87±0.75	0.52±0.32	0.187	0.69±0.45	0.543
Fas	1.98±0.84	2.13±0.77	0.480	1.23±0.49	0.021 ↓
FasL	3.62±2.01	3.05±1.98	0.623	1.95±2.84	0.002 ↓
TRAIL	7.80±4.19	11.3±6.3	0.165	12.±4.67	0.013 ↑
IFN-γ	5.95±5.47	4.18±2.46	0.856	4.08±6.47	0.079
IL-1β	0.37±1.12	0.41±0.66	0.741	0.14±0.14	0.192
PD-1					<0.001 ↓
PD-L1					0.031 ↓

Results_ Gene expression in relation to CHB treatment/remission

CHB* → chronic hepatitis B after treatment/relapse
 CHB** → chronic hepatitis B on long term treatment remission

Αποτελέσματα : Εκφράσεις γονιδίων σε συσχέτιση με την ηπατική φλεγμονή /ίνωση

Θετικές συσχετίσεις βρέθηκαν μεταξύ της ποσοτικής έκφρασης του *Foxp3* με εκείνες των

Fas ($r=.498$, $p<.001$) ,

FasL ($r=.479$, $p<.001$),

PD-1 ($r=.566$ $p<.001$) και

PD-L1 ($r=.436$, $p=.003$), και αρνητική συσχέτιση με αυτή του

TRAIL ($r=-.348$, $p=.013$)

- Η έκφραση των *Foxp3*, *Fas*, *FasL* *PD-1* και *PD-L1* είχε ισχυρή θετική συσχέτιση με το HAI και τον βαθμό ίνωσης
- Αντίθετα το *TRAIL* είχε αρνητική συσχέτιση με το HAI ($r=-.423$, $p=.002$) και την ίνωση ($r=-.314$, $p=.026$)
- Η έκφραση του *PD-1* επίσης συσχετίστηκε με την έκφραση των *Fas* και *FasL* ($r=.386$, $p=.012$ και $r=.812$, $p<.001$)

Συμπεράσματα

- ✓ Η ελάττωση ηπατικής έκφρασης της οδού *Fas/FasL* στη XHB σε διατηρούμενη ύφεση υπό συνεχή αντιική θεραπεία ,
συνοδεύεται
- ✓ από ελάττωση των *nTregs (Foxp3)* στον ηπατικό ιστό

Η παράλληλη **ελάττωση** έκφρασης της οδού ***PD-1/PD-L1***, πιθανά αποτελεί έναν επιπρόσθετο μηχανισμό που συμμετέχει στην ύφεση της φλεγμονής (Τ-κυτταρική λειτουργική αποκατάσταση;)

- Speletas M., et al. Foxp3 expression in liver correlates with the degree but not the cause of inflammation

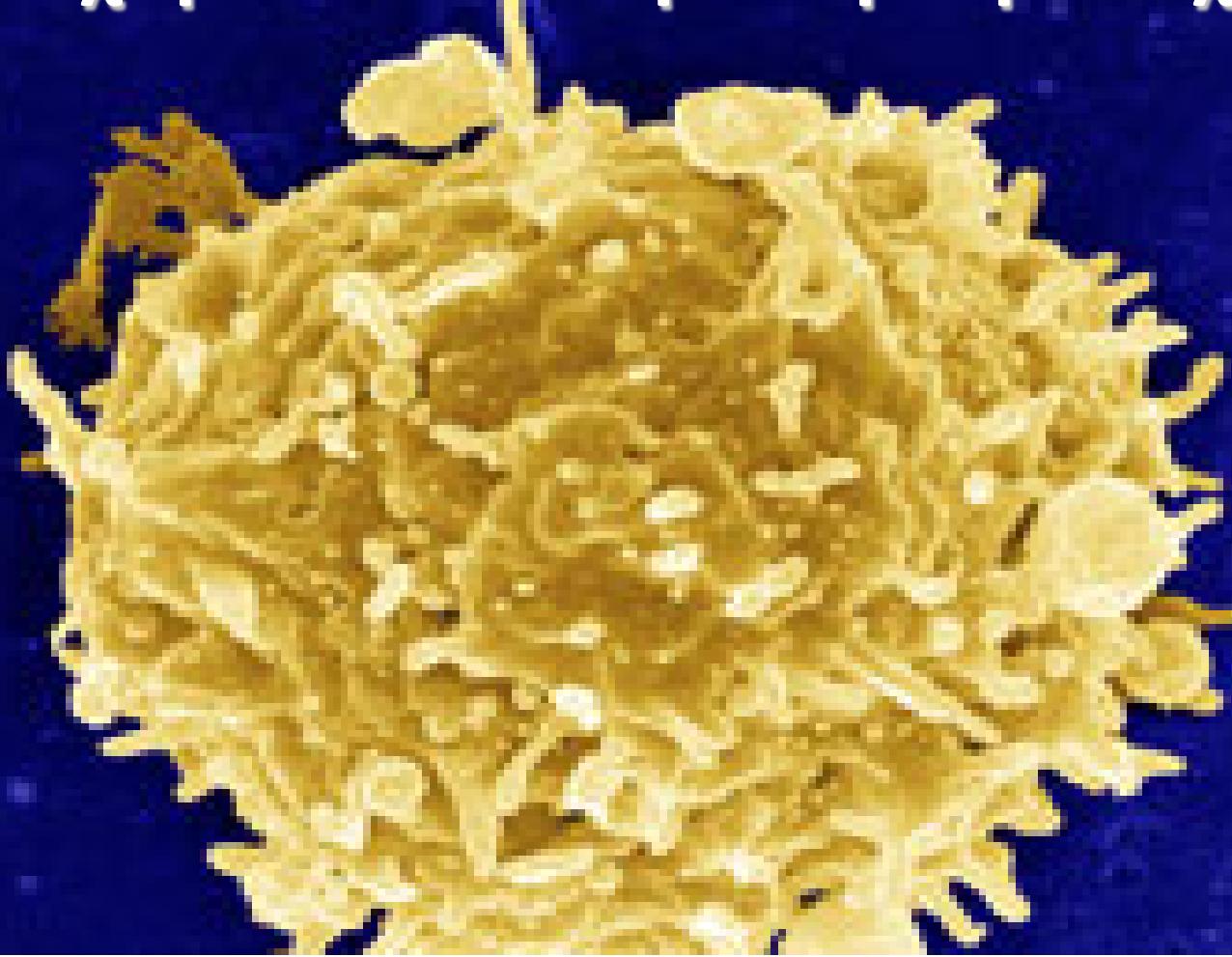
Mediators of Inflammation 2011, ID 827565, 9 pages

(doi: 10.1155/2011/827565)

- Funded by the Hellenic Association for the study of the Liver
- Funded by the Basic Research Programme Herakleitos (2007-13)
- Presented in part: AASLD 2008, EASL 2010
- Analysis of IL 2 , CD4 , CD8 , IFN- γ (T-cell restoration) and correlation with liver mRNA PD-1/PD L-1,2 before submitting
  - ▲ Analysis of TGF- β 1,2,3 mRNA and SMAD 2,3,4,7 pathway in CHB

Σας Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην υποτροφία της χνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ